

Textos per a un funeral

A la secció *El curs dels rius* d'aquest mateix número, Jordi Dalmau ens convida a fer un passeig sentimental per la vall del Galligants que és, de fet, la vall de Sant Daniel. La inauguració ja consumada de la variant de la N-II ens obliga a celebrar, en paral·lel, les exèquies d'un indret que mai més no tornarà a ser com era. Per a la litúrgia d'aquest funeral hem triat unes lectures; d'entre els milers de textos possibles, hem escollit els que segueixen.

El 27 d'agost de 1977, el Grup de Defensa del Medi Ambient de Girona encetava una campanya per salvar les fonts de la vall. En el seu manifest es deia: «Hi ha molt poques zones verdes a la ciutat per poder deixar perdre tot un paratge que s'hauria de revalorar». No podien imaginar, ni de bon tros, allò que els cauria al damunt.

El 22 d'octubre d'aquell any reprenien la campanya per estendre-la a tot el barri, bo i lamentant l'abandó en què es trobava: «Què ha passat amb aquella vall on, fins fa tan sols una dotzena d'anys, tot Girona acudia en busca d'aigua, repòs, silenci i natura?» Els responsables de la campanya demanaven un pla de Protecció: «Sant Daniel és un espai a protegir. El servei que pot donar a Girona és prou important». Somniaven en la nova situació política tot just encetada com en la panacea de tots els seus mals, i comptaven amb l'arribada de la democràcia a l'Ajuntament de Girona: «Davant unes noves possibilitats polítiques, esperem trobar l'organisme encarregat de vetllar perquè tantes bel·les nostrades romanguin netes i per al poble».

Fins aquí els textos de la primera lectura per als funerals de la vall. Va arribar, en efecte, la democràcia als municipis, i va arribar també el demanat Pla Especial de Protecció de Sant Daniel, l'Ajuntament de Girona el va aprovar l'any 1983, i s'autodefinia «de protecció del paisatge i la vegetació característiques d'un dels espais naturals dels entorns de Girona que ha restat pràcticament intacte de les fortes intervencions humanes degradatòries dels últims anys». Del contingut del Pla, n'hem escollit uns fragments per a la segona lectura:

«El grau de protecció que hom proposa al Pla Especial es fonamenta a considerar la Vall de Sant Daniel com un espai natural d'interès, a conservar íntegrament (...) Aquesta protecció ha de comportar la salvaguarda dels valors geobotànics, ambientals, paisatgístics o arquitectònics, evitant l'aparició d'elements o factors degradatoris. Les accions contemplades al Pla Especial han de provocar una dinàmica que afavoreixi la recuperació de la seva funció com a zona d'esbarjo i esplai (...) Es prohibirà l'obertura de nous vials dins el sòl no urbanitzable (...) Es prohibeix l'obertura de carreteres, autopistes o autopistes a l'àmbit de la Vall (...) Es prohibirà qualsevol tipus de moviment de terres (...) si no és per millorar les condicions del terreny (...) Prohibició de modificar la jardineria i l'estructura vegetal existent (...) Potenciació dels vials per a vianants i limitació raonable de la circulació rodada».

Aquest funeral no necessita homilia: els textos es comenten tots sols. N'hi haurà prou amb un moment de silenci per a la reflexió, la llàgrima i la vergonya.

*Sant Daniel,
en un dibuix
de Josep Perpinyà.*

La professora de llatí

En aquest número de la *Revista*, Dolors Condom ens brinda la més original contribució gironina al bimil·lenari de la mort d'Horaci. Aprofitem-ho per recordar que en aquests darrers temps, a partir de la seva jubilació, la professora Condom ha estat objecte d'un doble reconeixement públic: la celebració d'unes Jornades d'Homenatge per part de la Universitat de Girona, i la publicació íntegra de les Actes d'aquelles sessions per part de l'Institut d'Estudis Gironins.

Durant quaranta anys consecutius, Dolors Condom s'ha dedicat silenciosament a la docència, com a professora de llatí. Ajudant de classes pràctiques a l'Institut de Girona, professora ajudant a la Universitat de Barcelona, becària del Consell Superior d'Investigacions Científiques, catedràtica dels Instituts de Requena, Tarragona, Figueres i Girona, professora encarregada del Col·legi Universitari gironí, arreu ha anat deixant un pòsit de bons records, nascuts tant del rigor del seu ensenyament com de la seva afable personalitat i de la seva alta categoria humana. Amb la màxima discreció, com qui camina de puntetes per un terreny propici als exhibicionistes, ha fet aprendre i estimar el llatí a centenars de deixebles i ha treballat a fons en els àmbits de la recerca i de la divulgació. Ha unit, a més, la vocació professional amb les conviccions personals i ha redactat, com a fruit d'aquesta conjunció, el primer i indispensable Text de llatí redactat en català per a ús dels estudiants de BUP.

Com a premi a aquesta trajectòria, exemplar per tants conceptes, les Jornades d'Homenatge celebrades l'any passat a Girona van reunir un conjunt notable de comunicacions del màxim interès sobre temes relacionats amb la tradició clàssica en general i amb la didàctica del llatí en particular. L'edició completa dels textos, apareguda ara, és la millor prova de la seva qualitat.

Dolors Condom ha fet encara, sense proposar-s'ho, un altre servei a Girona. L'edició del volum en qüestió ha fet sortir l'Institut d'Estudis Gironins de l'etapa d'ensopiment que patia. Sembla que, com han promès els seus responsables, a partir d'aquí començarà una nova època més desperta i més dinàmica. Hi haurà, doncs, en la seva trajectòria, un abans i un després del llibre dedicat a la sòcia Dolors Condom.

En l'acte de presentació pública de l'obra, el rector de la Universitat de Girona va fer una professió de fe en les Humanitats com a base indispensable de l'ensenyament superior. «Les Humanitats –va dir Josep Maria Nadal– van de baixa, ofegades per carreres que aparentment tenen més èxit: tècniques, de ciències o de ciències socials. Hem d'afirmar, però, dia darrera dia, que una Universitat sense Humanitats podrà ser una escola d'alt nivell, però no serà mai una Universitat».

Si aquests criteris es compleixen a Girona, l'esforç i la paciència de Dolors Condom no hauran estat en va. La pervivència dels estudis humanístics serà un homenatge més a la professora de llatí.

La professora Dolors Condom.

NARCÍS-JORDI ARAGÓ